75 років
Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
Тел. в Ню Йорку: BArclay 7-4125
УНСоюзу: BArclay 7-5337

РІК LXXV. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 3, 1968 No. 223. VOL. LXXV.

— Короткі вісті —

Понеділок, 2 грудня 1968

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА З УСПІХОМ ВИПРОБУВАЛА новий рід далекосяжних керованих ракет, які називаються „Посейдон", і які мають в собі кілька атомових ракет. Ці нові керовані ракети є на вісім разів ефективніші, як давніші керовані ракети, що називаються „Поляріс". Ракети „Посейдон" мають бути вміщені на 31-му підводному човні, де досі були ракети „Поляріс", що мають 32 стопи довжини. Ракети „Посейдон" є на дві стопи довші, їх випробовували на 1,500 миль, випускаючи їх понад Атлантійським океаном із Кейпу Кеннеді на Фльориді.

СПРАВА ЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ буде предметом завзятої боротьби в 91-му Конгресі. Президент елект Ніксон обіцяв зменшити федеральний бюджет, між іншим і федеральні видатки на так звану „медікейд", якою адмініструють стейти, але на яку федеральний Уряд витрачає поважні суми, наприклад, в цьому фінансовому році мають винести витрати на цю лікарську допомогу для вбогих 2.6 більйона дол., на один більйон більше, як передбачали рік тому. Ця лікарська допомога бідним незалежна від тієї лікарської допомоги, що є при соціяльнім забезпеченні, з якої користають особи у віці понад 65 років.

ЗАОЩАДЖЕНО 60 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ в третій чверті ц. р. цим способом, що не затруднювали нових федеральних працівників на місці тих, які з якихнебудь причин відійшли з державної праці. Від липня до вересня залишили працю 23,563 федеральні урядовці, бо, згідно з законом, можна було затруднити тільки трьох нових урядовців на місце чотирьох, що залишили працю. Мають ще зредукувати число федеральних працівників на 92,000, але це потриває 18 місяців. Найбільше працівників звільнено в Департаменті Оборони — 9,400, в Адміністрації для справ ветеранів — 3,350, в Департаменті Здоров'я — 2,800.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ дістав кільканадцять пропозицій від університетів і коледжів, щоб він став професором після того, як залишить своє віце - президентське становище 20-го січня 1969. Деякі академічні школи хотіли б дати віце - президентові повне зайняття, інші тільки на неповне число годин. Сам Гомфрі заявив журналістам, що дістав дуже привабливу пропозицію від Міннесотського університету. Президент цього університету д-р Мелком Мус, довголітній приятель Гомфрі, відмовився дати вияснення в цій справі. Гомфрі виявить свої пляни про майбутнє зайняття аж після 7-го січня.

В МІСЯЦІ ЖОВТНІ Ц. Р. ЗАПАСИ ЗОЛОТА в державній скарбниці ЗСА збільшилися на 33 мільйони дол. і становили 10,788,000,000 дол., з чого 10,367,000,000 дол. було в скарбниці, а решта становила стабілізаційний фонд. Це вже в третьому з черги місяці запаси золота ЗСА збільшуються, і це було одною з причин того, що американський долар не був втягнений в ту монетарну кризу, в якій недавно був французький франк. В жовтні ц. р. запаси золота ЗСА були на 85 мільйонів більші, як в березні ц. р. Це не знати, як остання валютова криза у Франції вплине на запаси золота в ЗСА. Франція могла продавати золото Америці, але й інші держави могли в Америці купувати його за доляри.

У СВІТІ

ВІЛЛІЯМ СКРЕНТОН ВИХАВ до 6-ох держав Близького Сходу в місії від новообраного президента Ричарда Ніксона. Скрентон, кол. губернатор Пенсилвенії, відвідає столиці Єгипту, Ізраїлю, Йорданії, Ливану, Савді Арабії й Ірану. Ніксон вислав листи до керівних державних осіб в тих країнах з просьбою прийняти Скрентона, як його персонального репрезентанта. Ціль місії: перевірити шанси замирення і ролі ЗСА, як посередника у цих заходах. Між ЗСА і Єгиптом все ще нема дипломатичних взаємин.

СССР ВІДКЛИКАВ вже більшість своїх збройних сил з Чехо - Словаччини, залишивши усе ж 3 дивізії, коло 50,000 війська. Совєти мали в ЧССР 17 дивізій плюс війська Польщі, Східньої Німеччини, Мадярщини й Болгарії.

РУМУНІЯ ПОГОДИЛАСЯ під натиском збоку Москви, щоб весною найближчого року на її території відбулися військові маневри держав Варшавського пакту. В цій справі відбулися у Букарешті наради з участю совєтського маршала І. Якубовського.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТІТО ПОТВЕРДИВ своє давнє становище, що Югославія ставитиме збройний спротив кожній агресії, без уваги, звідкіля вона прийшла б. Тіто спротивився совєтській тезі, що комуністичні держави мають „обмежену суверенність", з уваги на тісне пов'язання інтересів „соціялістичної спільноти" тих держав. Тіто заявив, що Югославія невтральна і хоче зберігати добрі зв'язки з державами без уваги на їх устрій.

В ЯПОНІЇ ПЕРЕВЕДЕНО поважні міни в уряді прем'єра Ейсаку Сато. Новим міністром закордонних справ є 61-річний Кіічі Аічі, кол. міністер для закордонної торгівлі. Становище прем'єра Сато скріпилося, коли керівна Ліберально - демократична партія великою більшістю голосів обрала його знову на свого голову. Названий новий міністер — проамериканської орієнтації.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПЛЯНУЄ збільшення свого військового бюджету на найближчий рік на додаткових 365,000,000 дол. Це вможливить збільшення західньо-німецької армії на 10,000 вояків та покращання летунства і морської фльоти. У парляменті (бундестаґу) йдуть дебати над цією справою.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ВІДНОВИЛА атаки проти чеських „реакціонерів" і „ревізіоністів", якими — за большевицькою фразеологією — є прихильники демократизації режиму. „Ізвєстія", московська „Правда", „Совєтская Россія" й інші керівні газети знову гостро натаврували чеську пресу, радіо й телевізію та інтелектуалів за ніби-то опозицію проти „нормалізування" відносин в ЧССР по лінії прикорочення свобід.

В ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКІЙ ПРЕСІ РОЗПОЧАЛАСЬ полеміка довкола закидів збоку деяких газет, близьких до Християнсько - демократичної партії, проти міністра справедливости Густава Гайдемана, й радника в міністерстві закордонних справ Егона Бара, соціял - демократів, як таких, що ніби переводили тайні наради з комуністами. Густав Гайдеман є кандидатом соціял - демократів на президента Німецької Федеративної Республіки. Від християнських демократів кандидує д-р Ґергард Шредер, теперішній військовий міністер.

Ніксон за тиждень поінформує про склад свого кабінету

Ню Йорк. — Президент елект Ричард М. Ніксон покищо не найменував ще ні одного члена свого кабінету, хоч всі цікавляться тим, хто буде найближчими співробітниками нового президента. При кінці тижня Ніксон конферував із колишнім головним прокуратором в уряді президента Айзенгавера Гербертом Бравнеллом та зі своїм дорадником Робертом Морфі. Г. Бравнелл заявив журналістам, що немає мови, щоб він міг бути членом кабінету в Ніксона. Сподіваються, що Ніксон повідомить про перші номінації своїх секретарів аж в суботу 7-го грудня. 5-го грудня він буде на прийнятті в пошану Кардинала Френсіса Мек Інтаєра в Лос Анджелесі. В п'ятницю Ніксон буде присутній на конференції республіканських губернаторів в Палм Спрінгс, Каліфорнія, а в суботу 7-го грудня буде в Ню Йорку. Ніксон конферував із демократом д-ром Мартином Свейгом, секретарем сенатора Джоном МекКормека. Свейґ розмовляв із Ніксоновим асистентом в справах конгресових Брайсом Гарло. У Вашингтоні Ніксонів асистент Гаррі Флеммінг переслухує кандидатів на нижчі від кабінетних становища, яких треба буде коло 2,000.

Звіт про заворушення в Шикаґо говорить про „сваволю поліції"

Вашингтон. — Крайова Комісія в справі вуличних заворушень в Шикаґо під час Демократичної Крайової Конвенції в серпні ц.р. опублікувала свій обширний звіт, у висновках якого говориться про те, що поліція діяла часто незаконно, побороючи заворушення. У звіті згадується про провокативні виступи поліцистів, які атакували спокійних людей, невинних глядачів демонстрацій, журналістів і фотографів, які виконували свою фахову службу. У висновках цього звіту закликається до того, що треба покарати винних поліцистів, щоб привернути довір'я до поліції та підкреслити діяльність тих поліцистів, які діяли згідно з законом. Висновки з довгого звіту зробила одна людина, визначний шикаґівський правник Деніел Вокер, голова неофіційної Чикаґівської Комісії в справі злочинів. Посадник міста Чикаго Ричард Дж. Дейлі заявив, що звіт Крайової Комісії в деяких місцях неправильний, головним чином він невірний у своїх заключеннях, але ціле слідство в справі заворушень переведено дуже добре. Комісія складалася з 212-ох членів, вона переслухала 1,410 свідків та прочитала 2,012 заяв в справі заворушень. Головою Комісії є д-р Мілтон Айзенгавер. Його найменував президент Линдон Джансон, який покликав до неї й інших членів. Між членами були демократичні й республіканські члени Конгресу: сенатори Філіп А. Гарт і Роман Л. Груска, конгресмени Гейл Боґґс і Віліям МекКоллок, католицький архиєпископ Ню Йорку Теренс Дж. Кук та інші.

Вже другий день страйкують 20,000 робітників в Компанії Кон Едісон

Ню Йорк. — В Ню Йорку 1-го грудня почали страйк 20,000 робітників в Електричній Компанії Консолідейтед Едісон, яка постачає електричну енергію для 9,000,-000 осіб в Ню Йорку та в повіті Вестчестер. Покищо не було труднощів в постачанні електричного струму в неділю, 1-го грудня, коли не працювали фабрики та всі інші бизнеси. Всі електрівні обслуговують ті працівники, які не страйкують, а керівники компанії. Перше знати, як довго вони виконуватимуть працю контролерів. Чи буде все нормально діяти в робітничий день, в понеділок, не знати. Досі про страйк свідчать пікети, що стоять при вході до електрівень. Коли б буря або сніговія пошкодила проводи електричні, тоді не було б кому направляти проводів, і населення було б без електричного струму. Фірма видала заклик до населення, щоб якнайбільше ощаджували електричний струм в часі між год. 4-ою і 9-ою по полудні. Переговори між робітничою спілкою та власниками компанії не дають надії на це, щоб страйк швидко закінчився.

„Самопоміч" і СУКіП влаштували спільний „День Подяки"

Ню Йорк. — Відновлюючи після тирічної перерви добру традицію, Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" і Союз Українських Купців і Промисловців, СУКІП, спільно влаштували в залі УНДому товариський обід з нагоди „Дня Подяки", який відкрив голова Відділу ОУА „Самопоміч" Б. Ластовецький, молитву провів о. д-р Вол. Ковалик. До зібраних за застеленими столами кругло 70 осіб з обох товариств промовив голова СУКІП Я. Пастушенко, закликаючи громаду до єдности в праці й повідомивши, що С-УКІП передав на Фонд Кардинала 18 тис. дол., а доте-пер увесь Ню Йорк дав уже понад 48 тис. дол. З короткими привітами під час обіду, після представлення зібраних виступали: мгр. Є. Лозинський, Л. Полтава, о. д-р В. Ковалик, який нагадав, що день 1-го вересня, а то 14 вер. за старим ст. — це традиційний український релігійний День Подяки Всевишньому за плоди праці. Два дотепні фейлетони прочитав ІКЕР, викликаючи гучні оплески: „День Подяки" і на „сантаклоське" тематику. Під кінець д-р. Я. Пастушенко подякував п. Яр. Росолі, який заступав недужого управителя УНДому, за великий вклад праці й відновлення та зразкове утримання того центру українського життя в Ню Йорку. Після заключної молитви і кінцевого слова Б. Ластовецького присутні дивились на фільм про історичну Венецію.

Висліди змагань українських клюбів

УСК Ню Йорк переміг 2:0 грецьку дружину „Гелленік" у мистецьких змаганнях „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу, які відбулися в неділю, 1-го грудня в Ню Йорку. Ворота для УСК-у здобули: Кіндратів і Досл. В мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліги обидві українські дружини програли поразки. „Тризуб" з Філядельфії програв 0 : 1 з футболістами „Дартс" на виїзді у Вашингтоні, а „Чорноморська Січ" з Ньюарку програла свої мистецькі змагання висідом 0 : 6 із Н. Й. Інтер Клюбом також на виїзді у Ню Йорку.

Паризька конференція про В'єтнам в очікуванні уряду Ніксона

Париж. — В середу 4-го грудня знову не відбудеться засідання Паризької конференції про В'єтнам, яка, за устійненим звичаєм, наради-джувалась кожної середи. Таких засідань відбулось у часі від 13 травня до 30-го жовтня ц .р. 28, — після того вони припинились в очікуванні на делегацію від Південного В'єтнаму. В цьому тижні не буде в Парижі голови американської делегації Аверелла Гарримана, який в неділю 1 грудня прилетів до Вашингтону, щоб у вівторок і середу цього тижня головувати на Комісії для людських прав, що її покликав був президент Л. Б. Джансон. Гарриман повернеться до Парижу під кінець цього тижня і в тому самому часі повинна прибути туди делегація від уряду Південного В'єтнаму. Однак, за твердженням газет, найближчих 6 тижнів будуть виповнені формально-процедуральними справами, у зв'язку з застереженнями, що їх мають однаково комуністи, як південні в'єтнамці: одні одних не визнають і не хочуть одні до одних промовляти. Державний секретар Дін Раск, виступивши в радіо-інтерв'ю, висловив теж переконання, що „впродовж довшого часу полеміка займатиме місце на Паризькій конференції". Паризький кореспондент „Н. Й. Таймс" Пол Гофман твердить, що Паризька конференція переводитиме аж до другої половини січня тільки формальні засідання, очікуючи приходу до влади Уряду Р. Ніксона. Аверелл Гарриман назвав „несенітницею" твердження газет, наче би тільки він і його заступник Сайрус Венс могли успішно вести переговори. Він ствердив, що не знає плянів Ніксона, але припускає, що Ніксон призначить когось іншого на голову американської делегації.

Ізраїль перевів рейд в глибину Йорданії, знищив 2 мости

Єрусалим. — В Ізраїлі проголошено офіційно, що ближче не уточнені військові з'єднання перевели рейд на 37 миль вглиб території Йорданії, при чому вони знищили один залізничний міст та один міст на шляху за 60 миль на північ від міста Маан. Взагалі ж той рейд відбувся на схід від біблійного містечка Содоми, однак по східньому боці ріки Йордан. Всі ізраїльські вояки вернулися на ізраїльську сторону. Ізраїль з'ясував той рейд, як відплату за останні часті наїзди арабських терористичних гуртів з території Йорданії, при чому ті протиізраїльські терористичні акти збільшились від 16-го листопада ц.р., коли-то між йорданським урядом та протиізраїльськими терористичними організаціями прийшло до угоди, за якою ті організації визнали зверхність йорданського уряду і обов'язались до льояльности супроти нього, в заміну за „невтральність" йорданського уряду супроти терористичних дій, ведених тими організаціями проти Ізраїлю. Найважчим таким актом терору було обстрілювання одної фабрики в Содомі ракетами з йорданської території. Ізраїльський військовий міністер Моше Даян заявив в минулому тижні в парляменті (Кнессеті), що Ізраїль платить ціну за згадане порозуміння між йорданським урядом та нелегальними військовими формаціями на території Йорданії.

Пляюнть скликання конференції розброєння Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — На весну 1969 р. плянується скликання на спеціяльну сесію Комісії для справ розброєння, членами якої є всі 126 членських держав ОН. Ця Комісія востаннє нараджувалась весною 1965 року й тоді вона передала свої функції 17-тичленній Підкомісії, яка насправді стала міжнародньою конференцією для справ розброєння у Женеві. 18-ий член тієї конференції, Франція, ніколи не брала участи в нарадах. Як безпосередній вислід тирічних нарад тієї конференції було затвердження тексту договору проти поширення атомової зброї, що його виготовили у закулісових нарадах ЗСА й СССР. Дотепер той договір не ввійшов в силу, бо ще не ратифікували його три атомові держави, дармащо підписали його коло 80 держав неатомових, а з атомових ратифікувала його тільки Британія. Заходи щодо відновлення Комісії Об'єднаних Націй для справ розброєння веде головно делегат Чіле Хозе Пінера і відповідний меморіял під яким збирається тепер підписи. мас бути переданий генеральному секретареві ОН ще в цьому тижні. Однак ця справа, мабуть, не буде поставлена на денний порядок цієї сесії Ген. Асамблеї, яка має перед собою ще тільки кругло два тижні, бо повинна закінчитись перед Різдвяними святами.

Вінніпег відзначив 25-річчя Антибольшевицького Бльоку Народів

Вінніпег. — Українці відзначили в неділю 24 листопада ц. р. у великій залі Інституту Просвіти при Арлінгтон-Причард 25річчя заснування Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН), що об'єднує всіх поневолених Москвою Народів. Коло 400 осіб були присутні на Політичному Вічу з нагоди цих роковин, якими проводив мгр. Іван Іванчук, що у вступному слові з'ясував значення та працю АБН. Довшу промову, цікаво та добре виголошену, мав на вічу голова Відділу АБН у Вінніпегу, о. ред. С. Іжик, який переглянув етапи праці цього союзу, схопив коротко всі важливіші події від його заснування аж до останнього часу та висловив переконання в перемогу правди і гасла „Воля народам — воля людині" над темними силами московського імперіялізму в комуністичній масці. Учасники віча схвалили ряд резолюцій, що їх відчитав п. І. Паркасевич, м. ін. домагаючись виключення СССР з ОН, притягнення його керівників перед Міжнародній Суд, заборони комуністичної партії в Канаді та зірвання дипломатичних і інших зв'язків Оттави з Москвою.

ВІДЗНАЧАТЬ ЮВІЛЕЙ ПРОФ. С. ВЕРТИПОРОХА

Торонто. — Ювілейний Громадський Комітет у Торонті влаштовує Ювілейний Бенкет на пошану проф. д-ра Євгена Вертипороха, генерального секретаря Головної Ради НТШ і голови Канадійського НТШ, з нагоди його 70-тиліття з дня народження і 40-річчя наукової та громадської праці. Бенкет відбудеться 14-го грудня в Принц Джордж готелі при 91 Йорк і Кінг Вест у Торонті, о год. 7-ій вчора.

ОДВУ ЗРАЗКОВО ВИКОНАЛА СВОЇ ЗАВДАННЯ — ТВЕРДИТЬ ГОЛОВА ПУН, ЗАКЛИКАЮЧИ ЗНОВУ ДО ЄДНОСТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛІСТИЧНОМУ РУСІ З НАГОДИ ЇЇ 40-РІЧЧЯ

Ню Йорк. — Організація Державного Визволення України зразково виконала свої завдання, поставлені їй її основоположниками, зокрема полк. Євгеном Коновальцем" — твердив голова Проводу Українських Націоналістів ред. Штуль-Ждановим, закликаючи знову до єдности в українському націоналістичному русі під час промови, виголошеної з нагоди 40-річчя ОДВУ на ювілейному бенкеті в Ню Йорку.

Проф. Ол. Грановський

Відбувався ювілейний бенкет в готелі Валдорф Асторія в суботу 30 листопада у приявності понад 350 осіб. Відкрив урочистість голова ювілейного комітету д-р Б. Шебанчук, який після проведення молитви Владикою Іовом та відіграння на фортепіяні Олею Дмитрів американського гимну привітав гостей та висловив перше і головне ювілейне побажання: об'єднати всі українські сили для визволення Батьківщини. Він же представив майстра церемонії в особі Ярослава Гайваса, який з трибуни сказав коротке слово. „Сьогодні дивимось на сорок років — говорив Я. Гайвас — що їх пройшла не тільки ОДВУ, але і вся наша громада. Багато з тих людей, що творило організацію, немає в живих, але діло їхніх рук залишиться між нами назавжди." В дальшому він представив гостей за президіяльним столом: голову ПУН ред. О. Штуля -Ждановича, почесного голову ОДВУ проф. Олександра Грановського, голову Виконавчого Органу УНР д-ра Атанаса Фіголя, Владику Іова, о. д-ра Володимира Ковалика, предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, голову Українського Золотого Хреста Марію Квітковську, репрезентанта С-ФУЖО д-р Наталію Пазуняк, о. прот. О. Новицького, предсідника УНСоюзу Антона Батюка, дир. Івана Крамаренка, о. Мітрата Омеляна Мицика, голову ОДВУ д-р Богдана Гнатюка з дружиною, д-ра Володимира Душника, предсідника СУК „Провидіння" о. шамб. Мирослава Харину, голову американського НТШ проф. Романа Смаль-Стоцького, Євгена Мастикаша, полк. П. Самайлова, Вол. Різника, інж. Степана Куропася, голову „Самопомочі" Степана Спринського, голову Об'єднаного Комітету Українських Організацій м. Ню Йорку мгра Романа Гуглевича, голову „Зарева" Павла Дорожинського та інших. Згадав також приявних на залі репрезентантів багатьох крайових і місцевих організацій, як також української преси. В дальшому згадано багато привітів, що наспіли з нагоди 40-річчя ОДВУ, між ними президента УНР в екзилі Миколи Лівицького, від владик Українських Церков та інших. Присутні зокрема сердечно привітали згадку про привітання від пані Ольги Коновалець та пані Софії Мельник.

Промова Голови ПУН

Головною точкою програми ювілейного бенкету був виступ голови ПУН ред. Олега Штуля-Ждановича.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Владика Іов відправив Архиєрейську Службу Божу в Ірвінґтоні, Н Дж.

Ірвінґтон, Н. Дж. — (а. д.) В неділю 1-го грудня ц. р. тут в Українській Православній Церкві св. Тройці в Ірвінґтоні, новивисвяченій 10-го листопада ц. р. на єпископа - вікарія Української Православної Церкви в ЗСА Преосв. Іов відправив архиєрейську Службу Божу в співслуженні о. декана Артемія Селепини та при виповненій вірними парафії та гістьми православними та католиками церкві. О годині 10-ій рано привітав Владику Іова хор під керівництвом проф. Симона Вожаківського співом Іспола Еті Деспота (Многая літа Владико). Під час Літургії співав хор під диригентурою проф. С. Вожаківського, а на закінчення Владика Іов виголосив зворушливу проповідь, закликаючи до єдности в наших спільних задумах і змаганнях. Святочну трапезу, що відбулася після Служби Божої, відкрив голова парафіяльного Уряду п. І. Галій. Привітальні промови виголосили: з рамени місцевого відділу УККА в Ньюарку проф. Цяпка, а від дивізійників промовляв п. Буняк. Новоприбулий з Франції співак-бас Данило Ганяк відспівав три пісні при фортепіяновому супроводі Галі Волс. О. Декан А. Селепина парох Церкви в своїй промові підкреслив заслуги Владики в рядах УПА - Дивізії. На закінчення Владика Іов подякував присутнім, та звернув увагу на брак священиків в українських церквах та говорив про свій виїзд в далекі країни Південної Америки.

Концерт Андрія Добрянського здобув щире визнання слухачів і критики

Ню Йорк. — Влаштований тут у великій залі Тави Голлу в неділю 1 грудня ц. р. концерт відомого українського співака, баса-баритона Андрія Добрянського пройшов з повним успіхом, при виповненій українськими й американськими слухачами залі, які щедрими оплесками вітали його виступи. У програмі концерту А. Добрянського були арії з опер Меєрбера, Бойто і Гуно, як також твори українських композиторів Ревуцького, Стеценка, Барвінського, Степовного, Соневицького, Данькевича і Лисенка. Акомпаніював співакові при фортепіяні відомий український піяніст Роман Стецура. Прихильну рецензію на цей концерт надрукував великий американський щоденник „Ню Йорк Таймс" в числі з 2 грудня п.н. „Андрій Добрянський виконує пісні української батьківщини". Підкреслюючи „великий, заокруглений і сильний, наче дуб, голос" співака, що вповнював легко все залю аж до склепінь, рецензент ствердив, що Андрій Добрянський був однаково добрий і в своїх рідних українських народніх піснях, як також сильний та емфатичний у виконанні арій з опер чужоземних композиторів,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Европа і Африка

Після закінчення другої світової війни 38 африканських народів одержали право на власне, незалежне життя у власних державах. Деякі добивались цього права леґально, через ОН та шляхом переговорів з урядами пануючих на тих територіях держав; деякі, як Альжир, із зброєю в руках. Вислід один: йдучи за духом часу, Велика Британія та інші колоніяльні країни прискореним темпом ліквідували і ліквідують анахронізм з минулих часів — колоніяльне панування. Екваторіяльна Ґвінея, розміром не більша як стейт Мериленд, з населенням у 265 тисяч душ, 14 жовтня ц. р. стала 41-ою незалежною державою на африканському континенті. Ще в 1964 р. еспанські власті надали тій колонії право самоуправління, тепер еспанський прапор спущено там раз назавжди, і над країною замаяв її власний. Московська „Правда" ще в числі з 12 жовтня сповіщала, що цими днями Екваторіяльна Ґвінея стане незалежною державою. При тому „Правда" зазначала, що Екваторіяльна Ґвінея, мовляв, давно вже мала право на незалежність, але Еспанія топтала те право, бо, надавши автономію, залишала ще протягом п'яти років за собою міністерства оборони і зовнішньої політики. Тепер, писала московська газета, народ Ґвінеї нарешті одержить повну державну свободу.

Це правда, що Екваторіяльна Ґвінея одержала незалежність і самостійність. Але правдою є також те, що в Мадриді наперед опрацювали конституцію нової країни, і ґвінейці схвалили її шляхом голосування. Правдою є і той факт, що Еспанія наперед забезпечила ту еспанськомовну країну підручниками для шкіл, медичним обладнанням тощо, щоб допомогти молодій державі стати на ноги.

А що ж за цей час сталось у Европі, зокрема в тій частині, що її контролює „уболівальник" за долю інших народів? Чи треба перелічувати ще раз довгий список злочинів Москви супроти людини і народів? Чи треба знову згадувати про переслідування українців, татар та людей інших націй в СССР, або про інвазію СССР в Чехо-Словаччині?

Совєтсько - московська рабовласницька імперія йде далі проти духа часу.

Комунізм та імперіялізм

„Росія вертається до клясичної форми російського мілітарного імперіялізму. Вона стає щораз менше ідеологічною потугою і щораз більше військовою, і, може, в майбутності стане потугою економічною..." Коли таке твердить колишній віце - президент комуністичної Юґославії, першорядний знавець історії російського комунізму та його колишніх і нинішніх носіїв, знаменитий знавець відносин в СССР, то цей погляд є не дискусійною тезою, а ствердженням історичного факту. Мілован Джілас відсидів 9 років у в'язниці за свої критичні завваги на адресу комунізму, що зійшов з первісного шляху ідеалістичної віри в можливість перетворення світу й людства за зразками Маркса - Леніна. Джілас видав цілу книжку про „нову клясу" в СССР, яка стала панівною клясою, заступивши дворянство і царське чиновництво. Він ставиться з презирством до цієї комуністичної бюрократії й заповідає їй невідхильний кінець. Але водночас він перестерігає, що совєтська партійна бюрократія сильна і „репрезентує імперіяльну силу".

Мілован Джілас схарактеризував був уже совєтську інвазію в Чехо - Словаччині, як у першу чергу вияв аґресивности й експансивности російського імперіялізму, а не як вияв ревности задля збереження чистоти комуністичної ідеології. Своїми заввагами він потвердив тезу, що комунізм в руках кремлівських правителів — це засіб для реалізації амбітних плянів російської імперії. Московські большевики зуміли згармонізувати цілі комунізму з імперіялістичними цілями царської Росії. З винищенням у сталінських часах старої большевицької ґвардії і приходом до влади апаратчиків, які врятувались завдяки своєму прислужництву Сталінові, ідея сходить у них на щораз дальший плян. Залишаються втерті фрази, залишається викуване за 50 років забріхане словництво, з-поза якого шкірить зуби прастарий московський шовінізм і великодержавницький російський імперіялізм. Очевидно, що народам, уярмленим в СССР, як і зовнішньому світові, байдужі трансформації комуністичної „ідеології" з її лівими й правими ухилами, бо у практиці рішає московський шовінізм і великодержавницький імперіялізм. Це нищівна сила всередині СССР і назверх. Перетягаючи струну — одно і друге приведе до власного загину.

Роман Рахманний

РОСІЯ - НЕМОВ ТЕМНА НІЧ

Кожна медаля має дві відмінні сторони, а кожна справа — різні аспекти. Здається мені, що ми забуваємо цю просту істину, перевірену досвідом і життям, зокрема в конфліктних ситуаціях, коли події наздоганяють одна одну і створюють бентежні умови.

Такі бентежні умови, непридатні для холодних міркувань, витворилися недавно у зв'язку з інтервенцією росіян у Чехо - Словаччині. Наглий похід совєто - російських дивізій на Прагу викликав у багатьох українців у світі співчуття не лише до чеського і словацького народів, але й також до їхніх комуністичних верховодів. Такі імена, як Дубчек, ген. Свобода, Черні к, Смрковскі, Гусак та інші, виросли (під впливом радіомовлення, телевізії та преси) до рівня символічних ікон борців за національну свободу Чехо - Словаччини й інших країн під московським контролем.

Правда, ці верховоди відносно гідно ставили справу своєї комуністичної Чехо-Словаччини перед обличчям московської потуги. Але й правда, що вони знали про підтримку для себе збоку народних мас Чехо - Словаччини без уваги на всі ідеологічні, соціяльні та політичні різниці серед населення тієї країни. Тільки тому, що національний мотив („Геть з московськими імперіялістами!") переважав у мисленні мешканців ЧССР, празькі верховоди зуміли зберегти власні пости і, принаймні на деякий час, гідне обличчя.

Але пригляньмося другій стороні чехо - словацької медалі. Конфронтація між Прагою і Москвою була насправді конфронтацією між московськими комуністами, які у 1948 році підкорювали собі ЧСР, і чехо - словацькими комуністами, які тоді допомагали руйнувати чехо - словацький народовладний режим. Генерал Свобода був тоді міністром оборони і своїм діянням чи недіянням уможливив комуністичний переворот у ЧСР. Українцям він цікавий тим, що це його військові відділи та колишні партизани намагалися спинити похід відділів УПА через ЧСР 1947-48. Інші верховоди були тоді молодшими чиновниками в компартії ЧСР і відіграли таку чи іншу активну ролю в перевороті. Через 20 років вони самі стали під ганебною стінкою, коло якої можна було загинути від московської кулі чи з власної руки або зазнати ганьби.

З пряшівської точки зору

А пригляньмося конфронтації між Прагою і Москвою з пряшівської точки зору. Словаки скористалися з нагоди і відвоювали собі ширші права в новозформованій конституційно комуністичній федерації ЧССР. Щоправда, ніяка риска не розділяє старої суцільної назви Чехословаччина, як цього хотіли словацькі патріоти, але територіяльна й культурна автономія Словаччини вже є на папері. І правильно, бо словакам належалась автономія вже 50 років тому; жалко, що щойно комуністичний режим під час внутрішньої кризи уможливив зробити це на практиці.

Однак, багато українських оптимістів мусіли розчаруватися „другою стороною медалі" тієї події: вже з початком 1968 року, на світанні лібералізації в ЧССР, словаки почали всіляко гнобити українську меншість і звужувати її свободу рухів на Пряшівщині. Хіба не добра лекція політики для всіх українців, а зокрема тих у Словаччині та в УССР?

Чи тільки яструб?

А тепер про київських верховодів. Думаю, що ролю секретаря КПУкраїни П. Шелеста недоцінено як слід у нашій вільній пресі та в приватних дискусіях. Під впливом чужомовних коментарів вільні українці дуже гостро висловлюються про нападки Шелеста на празьких лідерів під час їхніх нарад - суперечок. Шелест мав там виступати, як речник кремлівських „яструбів" — прихильник консервативної „політики дубинки".

Правда, нам не надто приємно слухати від канадійських чи американських співгромадян завваження, що ось там, мовляв, „один з ваших українців" грубо пововдився супроти „чехословацьких добряг" — Дубчека, генерала Свободи, Кріґеля і Черніка. Але подивімося з практичної точки зору на другу сторону медалі. Якби не Шелестів виступ, описуваний широко світовою пресою і радіомовленням всіма мовами, тоді про Україну зовсім не згадувано б у коментарях про чесько - московський конфлікт. Всі говорили б і писали б про СССР — Росію і росіян, немов про суцільну великодержаву єдиної нації. А так принаймні замарковано присутність українську на крутому повороті східньоевропейської історії.

Бо, згадуючи про виступ П. Шелеста (а він не був гострішій за виступи Брежнєва чи Підгорного), коментатори мусіли хоч-не-хоч пояснювати читачам і глядачам, хто він такий, звідки він, що таке Українська ССР і чому вона зветься республікою? Хоч-не-хоч, Україна була активним учасником східньоевропейської драми, якій приглядався буквально ввесь світ. Нехай і підневільна це участь, — але участь. А втім, підневільними учасницями були в цій драмі Польща, Мадярщина, Болгарія, Східня Німеччина. Хоч їхні військові частини вступили на територію ЧССР разом з російськими, їхні верховоди не мали голосу більшого за київських речників.

Смолоскип чи огарок?

Чому прив'язую таку вагу до цієї дрібної події? Чому взагалі вважати цей аспект за конструктивний для справи українського народу?

Мій прагматичний погляд на цю справу зміцнився особливо після того, як один канадійський проґресист-українець розповів мені про „політичну карту світу", яку він оглядав у Києві на площі перед готелем „Дніпро". На тій карті зазначено смолоскипами всі країни, які „визволилися" і є самостійними. Видніють вони на відокремлених кордонами й кольорами країнах Азії, Латинської Америки та на африканському к о н тиненті. Тільки на схід від західнього кордону Совєтського Союзу простягається немаркований однокольоровий простір: не зазначено там ні кордонами ні кольорами ані Білоруси, ані балтійських республік, ні Грузії, ні України з її 46-мільйоновим населенням і окремою культурою та історією. Буквально нема на тому просторі нічого, лише одна неісходима Росія!

А чейже Україна самовизначилася наприкінці 1917 року і їй належиться смолоскип, їй належаться кордони, як личить „державі — співзасновникові та членові Об'єднаних Націй". Але ні! — кричав мені до вуха українець - проґресист, — москалики все одчухрали. Щойно там, на Червоноармійській площі в Києві, стало мені ясне становище українського народу і, повірте, я сплакнув, дивлячись на повчальну карту „країн, які визволилися..."

Слухаючи розповідь того „проґресиста" — щирого українця, я згадав слова Миколи Куліша, драматурга, знищеного росіянами - сталінцями понад 30 років тому. В своїй драмі про 1917 рік він написав такі слова: „Ніч, як Росія, а Росія, як ніч — не видно й не чути про нашу Україну..."

Отож, дорогий читачу, якщо добре приглянутися тій страшній ночі, яка окутує довгі роки нашу Україну, тоді навчишся цінити кожний промінчик світла, що падає на нашу поневолену Батьківщину і хоч на мить відкриває її обличчя перед очима людства. І тоді вже не так дуже важливо, чи це світло від добрячої свічки, чи може це блимнув чортівський огарок...

Все на світі має дві сторони, залежно від точки зору і життьових інтересів глядача. Тільки Росія — однакова по обох боках: царська вона чи большевицька — Росія завжди є гнобителька й однаково темна, як ніч. Але врешті колись і її темне нутро розчеплять смолоскипи свободи.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового вілдомого члена!

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЩЕ ПРО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ

Суверенним правом кожного народу є називати свою державу так, як він того хоче. Тому, коли на початку існування Ч е хословацької Республіки самі громадяни не знали, як її точно називати і за аналогією з Австро - Угорщиною називали її двома словами Чехо - Словаччина, то в 1920-их роках видано урядове розпорядження, надруковане в державному вісникові законів і урядових розпоряджень, спільному для цілої держави і повторене в вісниках окремих міністерств, а також поінформовано дипломатичних представників усіх представлених в Празі держав про те, що вірна назва держави звучить Чехословаччина, Чехословацька Республіка, скорочено ЧСР, з підкресленням, що її треба писати єдиним словом без риски.

Цілий світ прийняв до відома це суверенне бажання чехословацької влади, і майже в усіх мовах так і писали цю назву єдиним словом. Року 1948, коли Чехословаччина стала соціялістичною республікою, назва держави була змінена на Чехословацька Соціялістична Республіка, скорочено ЧССР.

Інша річ, що як п'яниці кожна дальша чарка більше смакує, так і чеському народові, який ще сам недавно був поневолений, з кожним дальшим роком незалежного державного існування все більше й більше подобалося назву держави Чехословаччина переносити на назву народу. І появилися такі дивогляди, як, наприклад, „народ ч е х ословацький", спочатку, мовляв, тільки в розумінні державної приналежности з ледве прихованою мрією в майбутньому перенести її і на етнічну приналежність.

Бо вже, як перші квіточки чеського патріотизму з присмаком шовінізму, появлялися логічні висновки з прикметника „чихословацький" іменники „чехословак", вже з неприхованим бажанням вживати цей іменник і для означення етнічної приналежности. Так скоро державний народ забуває про недавні роки свого поневолення.

Щодо національного утиску словаків чехами, то такого не то не було, а навіть існувало неписане правило, що завжди міністром освіти ЧСР був словак, а не чех. І тільки, коли кабінет міністрів одного разу став урядовим, призначеним, а не від поодиноких партій, т о д і тільки єдиний раз міністром шкільництва та народної освіти став чех. Але й він не зчехізував словаків!

Так, як пригадую собі, чехи у відношенні до словаків значно делікатніші, ніж словаки у відношенні до українців. Бо у чехів націстична організація ґенерала Гайди ніколи не розвинулася в поважну силу, просто серед чехів не мала для цього ґрунту. А на Словаччині іс-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

НОВИНКИ В „МЕДИКЕРІ"

Пенсіонери, які користаються „Медикером", повинні взяти до уваги, що з 1-им січня 1969 р. кошти „Медикеру" підносяться на 10%. Практично це в и г л ядає так: користуючись шпиталем, пацієнт платить тепер перших 40 долярів, але після нового року платитиме 44. Також якщо він тепер платить 10 дол. денно за шпиталь після 60-го дня перебування в ньому, то по новому році платитиме 11.

Також варто мати на увазі, що, згідно з новими зарядженнями, всі кошти зі шпитальних відділів зовнішніх пацієнтів („аутпейшент клінік") можна зараховувати в число 50 дол., що їх пацієнт повинен витратити на лікарську обслугу перед тим, поки „Медикер" почне платити. Отже, практично всі видатки за аналізи, рентґени, різні досліди, оглядини і т. д. в шпитальній клініці зовнішніх пацієнтів ви можете зарахувати в суму 50 дол. лікарських гонорарів.

У Конґресі знаходиться тепер кілька проєктів, згідно з якими ліки, приписувані пенсіонерам, в якійсь частині мав би покривати „Медикер". Одначе, ні один з тих проєктів ще не став законом. Сподіваються вирішення в наступному році.

Болі в грудях

Чимало людей турбується болями в грудях, вважаючи, що кожний такого роду біль є проявом серцевої недуги. В зв'язку з цим ми одержали чимало листовних запитів. Зрештою з цими запитами зустрічається кожний лікар щодня.

Не всі болі в грудях означають хворобу серця. Основним критерієм для пацієнта є те, чи біль у грудях виникає під час швидкої ходи, бігу, напруженої праці чи фізичних вправ. Посилена активність, яка прискорює віддих або підносить напруження — це ті перші стимулянти, які можуть викликати болі, якщо хтось має хворобу серця.

Болі в грудях — посередині або з лівої сторони — можуть появлятись також від притиснення нерва між хребцями шиї від артритичних змін між ребрами та грудним містком, від міжреберної невральгії, від пропуклини в діяфрагмі, коли частина шлунку просувається в грудну клітку. Також часто легкі плеврити при застудах можуть давати невиразний біль, подібний до болю при серцевій недузі. Тоді біль проявляється при посиленому віддихові, і це особливо лякає хворого. Іноді невиразний біль у долішній частині грудей може спричиняти виразка шлунку, т. зв. улькус, зокрема тоді, коли є надмір шлункових кислот і витворюється багато газу в шлунку, який внаслідок цього роздувається.

Докладна історія недуги та оглядини лікарем вияснять причини болю, якого — звідки б він не приходив — не варто іґнорувати.

Рятування при серцевому ударі

Недавно в офіційному журналі А мериканського Медичного Об'єднання подано цікаву статистику про висліди рятування людей при серцевому ударі.

Згідно з тою статистикою в Америці щороку вмирає на удар серця приблизно 500 тисяч людей. З цього числа від 60 до 75% умирають ще перед тим, поки їх успіють завезти амбулянсом до шпиталю. Значне число людей гине від т. зв. „заблькування" ритміки серця, коли при серцевому ударі биття його стає хаотичним, а згодом і взагалі припиняється. Фахівці вважають, що коли б таких хворих доставляти до шпиталя своєчасно, не менше як 10% їх можна врятувати. Очевидно, що більше можна врятувати хворих, які не мають „серцевого блька", бо навіть при масивній атаці серця смертність доходить лише до 25%, якщо їх впору доставляють до шпиталя і забезпечують модерними методами лікування.

По всіх більших містах у шпиталях є вже спеціяльні відділи наглих серцевих недуг, обладнані апаратурою для реґуляції праці серця, автоматичними к а рдіографами, найновішими ліками, що підтримують працю серця в найкритичніші хвилини і т. д. Основне — відзначають фахівці серцевих недуг — це своєчасна достава хворого до шпиталю.

Враховуючи, що до 75% людей з ударом серця вмирає перед прибуттям до шпиталю, а при найважчих ударах смертність у шпиталі становить 25%, і беручи до уваги загальну кількість смертей від удару серця в 500 тисяч, можна робити висновок, що річно в Америці на цю недугу хворіє кругло мільйон людей. Числа, над якими варто подумати людям з високим тисненням крови, людям з надмірною вагою, завзятим курцям і т. д.

Ще про куріння

Американське Товариство для поборювання рака подає такі дані про відношення між курінням цигарок і тривалістю людського життя:

Вік людини тепер	Буде жити, викурюючи одну пачку цигарок денно	Викурюючи дві пачки денно	Не курячи зовсім
30	68.4	65.8	73.9
40	69.3	66.9	74.2
50	71	69.3	75.6
60	74.1	73.2	77.6
65	76.2	75.7	79.1

У цій таблиці, очевидно, не береться під увагу вкорочення віку внаслідок якоїсь недуги...

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(7)

Чергового пополудня після винесення рішень призначено збірки груп в забудованнях і на подвір'ї „Народного дому", на подвір'ї і в коридорах при вул. Руській ч. 3., а резерва мала бути розміщена між численними пішоходами при вулиці Академічній.

Всі три групи були на місці в час, як виявилося, не з порожніми руками, так що Петро Долинський не мав багато роботи з роздаванням „зброї". Серед охотників знайшлися наші давні знайомі з львівських „Бриґідок" і інших тюрем, але були й зовсім нові елементи, хлопці, які припливали з сіл, шукаючи праці, освіти, або дозріваюча молодь ремісничого й робітничого Львова. В „Народному Домі" я помітив численних знайомих, членів Секції Молоді при Товаристві Українських Купців і Промисловців.

Напруження зростало з хвилини на хвилину. Ми провели перегляд кількости та готовости груп і зібралися в закутку Вірменської Катедри, чекаючи на відомості від І. Равлика, який зі своїми людьми шниряв по місті. Вже було досить пізно, коли нарешті прибув І. Равлик і доповів, що ніякі польські групи не вибираються на місто, але одну з заль студентського дому при вулиці Лозінського замкнено ще пополудні і тепер там відбувається нарада з участю понад двадцяти осіб, мабуть, керівників польської терористичної акції. Вказував на це факт, що присмерком заходили туди старші люди у цивільному, що нагадували своєю поставою військових і напевно студентами не були.

Хтось із нас піддав думку напасти на учасників цієї наради. Одначе, цю думку відкинено. Тоді хтось підсунув думку, вибивши вікна, заатакувати кімнату петардами. Але тоді виявилося, що ми ... нічого такого не маємо. П. Долинський „спік рака", хоч вини за ним не було, бо годі було передбачити потребу в такій зброї. Але ця пропозиція зразу наштовхнула нас на потребу придбати й цю зброю і при першій же акції для збільшення ефекту ужити її. Р. Шухевич пообіцяв, що протягом наступного дня наші „хеміки" зроблять декілька петард у лябораторіях львівської політехніки. Після цього дали ми людям доручення розбитися на ланки з кількох осіб і патрулювати по вулицях Львова до якої десятої години, бо приблизно по тій годині поляки вже не починали акцій. Черговий день був вільний від збірок, хіба у випадку наглого алярму...

Чергового дня перед обідом І. Равлик повідомив, що, мабуть, „щось буде", але докладніше він ще нічого не знає. Р. Шухевич подався до „Зорі", а я до „Сили". Одначе, збірок ми не зарядили, не мавши ще ніяких дальших інформацій. Під будинок на Лозінського вислали ми численнішу розвідку, одначе там вечером збиралися тільки малі групи, вигукуючи проти українців, але масового виступу студентів і прибуття нестудентських елементів не помічено. З того ми зробили висновок, що акції не буде. Зате всі сподівалися якоїсь більшої акції третього дня. Воно так і сталося.

Наші обсерватори донесли, що у львівській політехніці помічено значну кількість польських студентів з університету та інших людей. Виглядало на концентрацію перед нападом. Не чекаючи дальших даних, вирішено стягнути хлопців з Левандівки й Богданівки, зміцнити їх людьми зі „Сили" й вислати в район Політехніки. Доручено: йти разом з поляками в їхньому арієрґарді, а коли вони підійдуть до цілі й почнуть громити її, тоді вдарити. Рішено цього ж самого вечора відбути акцію під домом на Лозінського. Петарди мали бути сиґналом до наступу. Петро Долинський перебрав на себе керівництво групи „Політехніка" і з ним був Сергій Костецький. Я, взявши з собою міську боївку ОУН, яка була зо мною в зв'язку, прилучився до частини групи, що йшла на Лозінського і збиралася при Руській 3. Шухевич і Равлик зайняли пост в бюрі над колишньою крамницею Зубика, залишивши при собі невеличку групу людей.

Усі деталі ми передумали протягом дня, передали їх керівникам груп, а ті мали передати своїм людям. Все повинно піти якнайкраще.

Вже добре потемніло, як вийшов я з боївкою із нашого збіркового пункту. Боївку поділив я на дві рівні частини, а керівникам дав по петарді, якими вони мали почати акцію. Одна частина боївки мала підходити від вулиці Баторія, а друга Академічної. Зайнявши місця, вони мали вислати по одному зв'язковому під крамницю і шевську робітню Яреми, де отримають сиґнал виступу. Сам я пішов перед ними під студентський дім, щоб запізнатися з положенням.

Не доходячи до будинку, в умовленому місці зустрів я керівника групи „Зорі", Романова, якому підлягали всі інші в тій акції, і він мене повідомив, що польська акція напевно буде, і то дуже велика, бо вже зібралась маса людей, які войовничо ґаласують і напевно чекають на сигнал до виступу. Розмовляючи по-польськи, ми підійшли під дім і змішалися з товпою, викрикуючи час від часу разом з товпою „біць гайдамакуф".

Ще було досить далеко до наміченої години виступу і я не поспішав під крамницю Яреми. Та нагло зчинився шум. З будинку вискочили якісь люди й почали кричати: „Гайдамаци нападлі на студентуф! На помоц колєдзи!" Товпа заворушилася, і я кинувся під крамницю Яреми, щоб дати сиґнал. Не добігши до неї, побачив керівника однієї групи, що мав петарду. Я сказав, щоб за три хвилини кинув петарду, а сам побіг під крамницю.

ОДВУ ЗРАЗКОВО ВИКОНАЛА СВОЇ ЗАВДАННЯ — ТВЕРДИТЬ ГОЛОВА ПУН

(Закінчення зі стор 1-ої)

Він привітав ОДВУ та учасників цього свята в імені українського націоналістичного руху, вітаючи зокрема їхнього найбільш заслуженого репрезентанта проф. Олександра Грановського. Твердив, що ОДВУ зразково виконала свої завдання, поставлені їй її основоположниками, зокрема полк. Євгеном Коновальцем, але її місія ще незакінчена, бо Україна ще не є вільною. В дальшому промовець з'ясував українські завдання на тлі міжнародної ситуації та подій в Україні, повторюючи знову свій заклик в українському націоналістичному русі, що його він уже підніс під час СКВУ. Голова ПУН заявив, що він готовий піти якнайдалі в цих намаганнях.

„Необхідно зректися виключности — говорив голова ПУН — бо ніяке одне середовище не може зробити всього. Українська нація занадто велика, щоб у ній не було більше ідей, як тільки одна". В дальшому промовець присвятив багато уваги справам української молоді та накреслив такі із головних сьогодні завдань: перше — підтримати дії на рідних землях, друге — повна консолідація на політичному відтинку, третє — здійснювати ідеї СКВУ. Закінчив свій виступ голова ПУН закликом, щоб особисте підпорядкувати загальному, та до справжньої жертвенности, яка також принесе кожному справжнє задоволення.

У мистецькій частині програми виступали: оперова співачка Марія Лисогір — при фортепіяновому супроводі Олі Дмитрів, та соліст Осип Стецура при фортепіяновому супроводі Романа Стецури. З довшою доповіддю про створення, розвиток і працю ОДВУ виступав один з найбільш відданих працівників цієї організації Волод. Різник. Понад три десятки найбільш заслужених діячів ОДВУ нагороджено відзнаками, що їх кожному вручив проф. Ол. Грановський. З огляду на брак часу виголошення усних привітів не відбулося. Майстер церемонії згадав тільки, що мали виголосити особисто усні привіти: Владика Іов, д-р А. Фіголь — від ВО УНРади, д-р В. Душник від УККА, Й. Лисогір від УНС, А. Батюк від УРС та о. шамб. М. Харина від „Провидіння".

Закінчено ювілейний бенкет молитвою, що її провів о. д-р Володимир Ковалик, ЧСВВ, і відспіванням українського національного гимну.

70 НОВИХ ПРАЦЬ НА ВИСТАВЦІ В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — Закінчилась 24 листопада 8-ма індивідуальна виставка малярки Марії Гарасовської-Дачишин, в ґалерії Українського Спортивного Т-ва „Леви". Виставку, на якій було показано її 70 нових праць, відкрив проф. М. Анастазієвський, англійською мовою промовляла Анна Васильовська. Вступ був вільний, катальог коштував 1 доляр.

Дітройт відзначив золотий ювілей Листопадового Зриву

1-го листопада, о год. 7-ій вечора в церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, виповненій зорганізованою молоддю, комбатантами і парафіянами, отці Вавиліяни відправили Молебень в намірені українського народу і Панахиду за поляглих у боях українських вояків. Проповідь виголосив о. д-р В. Гавліч. Співав церковний хор під керівництвом Ярослава Филипова. Після Панахиди відспівано молитву „Боже Великий Єдиний".

3-го листопада о год. 4-ій по полудні велика авдиторія Фіцджелард гайскул була виповнена вщерть пластунами і старшими громадянами.

Розсувається куртина. На задній сцені видніє символ незабутніх листопадових днів — пожовклий листок з тризубом над ним і роком 1918 під ним. Це твір мистця Яреми Козака, сина маестра Едварда Козака.

Пластуни, сумівці і ветерани виносять на сцену свої прапори..

Христина Липецька, мала ростом, але з сильним і виробленим меццо сопраном відспівує американський національний гимн.. Їй при фортепіяні акомпаніює студентка Марія Лончина.

Ярослав Кривий, голова ювілейного комітету відкриває академію, вітаючи приявних членів почесної президії, комбатантів і виконавців програми, зокрема заслуженого учасника Листопадового Чину, проф. д-ра О. Марітчака. Повстанням з місць і хвилинною мовчанкою вшановано пам'ять поляглих у боях вояків за волю України.

У змістовній промові ред. М. Бажанський змалював положення галицьких українців перед, під час і після Листопадового Чину, згадав про Українських Січових Стрільців і пошану до них нашого громадянства за їх соборницьку ідею і традицію, на якій виховується молоде покоління, про добре зорганізовану галицьку армію і про нашу дипломатичну акцію, яка не вдалася, бо політична консталяція була для нас несприятлива.

Гарне враження зробила на авдиторію українська мандалінова оркестра „Кобзар" під керівництвом Семена Міяса, яка виконала три точки, а саме: „Кобзу" — муз. Давидовського, в'язанку народних пісень і похідний марш. Це добре зорганізована мистецька одиниця, в склад якої входять переважно молоді і тут роджені українці.

Адріяна Легета з чуттям віддеклямувала вірш О. Г. „Україні".

Відома Капеля Бандуристок СУМА ім. П. Орлика під керівництво Петра Потапенка виконала уривок літературно - музичного монтажу, присвяченого 50-літтю Української Національної Революції, з такими піснями: „Ой там при долині" — стрілецьку пісню; „Не хилялися, берізанько" — повстанську пісню; „Ми йдем вперед" — стрілецьку пісню до слів Л. Лепкого; „Ми ростем" — марш молоді до слів Нижанківського, муз. П. Потапенка і „Гори гримлять" — слова І. Багряного, муз. Б. Сарамаґи. В цій останній пісні деклямували Христина Лепецька і Віра Потапенко... Після гучних оплесків Капеля відспівала ще „Лети, наша пісне з вітрами" з дуетом Христини Липецької і О. Денисенко.

Чоловічий хор „Трембіта" під керівництвом Ярослава Филипова і при фортепіяновому супроводі О. Дубрівни-Соловій відспівав чотири пісні: „Наш рідний край" — муз. В. Третяка; „Рано-вранці" — муз. Ю. Стеценка; „Маєва нічка" — муз. М. Гайворонського з солістом В. Кучером і „Ми повернемось" — слова О. Лисяка, муз. Е. О. Садовського. Публіка нагородила це виконання гучними оплесками. Академію закінчено співом українського національного гимну.

Ювілейний Комітет вив'язався добре зі свого завдання, бо академія тривала без перерви всього півтори години і мала моральний і матеріяльний успіх. **Фр. Л.**

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВЛАСТІ ДЕПОРТУВАЛИ восьмеро арабських вчителів, між ними директорку арабської школи, за підбурювання до протиізраїльських демонстрацій. Всі вони мешкали на зайнятій Ізраїлем в минулорічній війні арабській території, що перед війною належала до Йорданії. Арештованих арабів привели скованими до одного з мостів, через який вислали їх на йорданський бік.

УКРАЇНСЬКІ ІМІҐРАНТИ В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНІЙ МІННЕСОТІ

РОДИНА КИРИЛЮКІВ. Наліво п. Антін Кирилюк, направо його дружина, всередині їхня родина

Маємо дуже скупі вістки про українських еміґрантів в північно - західній частині Міннесоти. Вони були б ще скупіші, коли не знайшлася б одна родина, яка поінформувала автора цих рядків про ці околиці та про українців в них.

Учителюючи недавно в тих околицях (Thief River — Goodridge, International Falls, Minn.) мені вдалося в цих околицях зібрати дещо даних про наших переселенців й записати для будучих поколінь. Уважаю, що написана в часописі навіть найскупіша згадка про нашу еміґрацію допоможе майбутнім нашим історикам.

Хата родини Кирилюків

Найбільше інформацій про наших людей у згаданім відтинку подав мені наш свідомий патріот, наш добрий фармер, фундатор і примірний батько Антін Кирилюк. Він не нарікав на малі зарібки американського фармера, а працював від досвідку до ночі на своїй фармі біля Голлоку, Міннесота. Він не лише зумів вивчити усіх своїх дітей в академічних школах, але не минув жодної нагоди, щоби дати свій тяжко запрацьований гріш на якусь українську ціль, на якусь інституцію в Америці. Хоч він є сьогодні вже недугами зморений, але духом він ще гордий. Це — Антін Кирилюк, наш фармер із Голлоку, Міннесота. Його місцевість та його фарма служить переїздним українцям між Канадою та Америкою за перехідну станцію, за свій готель, за свою „Україну". І всі туристи звикли заїздити до фарми Кирилюків, бо там їх очікувала старо - українська щира - українська гостинність та козацький дух господарів. Не раз приходилося нам бувати у Кирилюків і днями і ночами, і літом і зимою і ми приїздили до них, як до своїх рідних.

Про інших наших еміґрантів говорив нам п. Кирилюк.

З жалем згадував і про інших наших фармерів, яких вже не має, хоч були колись.

„Були біля мене брати Пастухи — Іван та Петро. Мали вони по 180 акрів землі. Але вони попродали землю й Петро Пастух подався жити з дітьми у Каліфорнію, до Лос Анджелесу, а старший брат Іван подався до своїх дітей у Чикаґо, Ілл.

Оба вони були спосібні, точні і примірні люди. Мій первий брат Микола помер. Його вдова ще далі живе у дочки у Голлоку, але к. Гашку є ще два наші фармери — Лазар та Степан Бойчуки. Оба вони походять з Буковини, мали себе за „руських". Оба вони пережили родинне горе. Родина ця не вдержалася при українстві, замериканізувалася, пішла до чужих церков.

Біля Крукстону жили ще Дода Цимбалюк та родина Хрущів. Вони зайшли туди із Белфілду, Норт Дакота, бо там тоді була посуха. На жаль, вони вже відійшли із цього світу.

Тут і там ще можна найти наших фармерів, що доживають віку одинцем.

Петро Ковалюк біля Ланкестер, — Ми його відвідували 1937 року. Він виховав своїх дітей на учителів, — і тепер вони подружені учителюють, мають дітей і ще тримаються свого.

Федір Луців
Міннеаполіс

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВІДМОВИВСЯ РОЗГЛЯДАТИ апеляцію трьох мешканців Чикаґо, які домагаються, щоб Найвищий Суд визнав Палатну Комісію в справі протиамериканської діяльности за незаконну. Суд не подавав причини свого рішення, тільки схвалив рішення в цій справі нижчої судової інстанції. Три судді Найвищого Суду Гюго Блек, Вілліям Даґлес і Джан Герлен заявили, що суд повинен вислухати цієї апеляції, але до цього треба чотирьох голосів. Апеляцію вносили Мілтон Коген, Джеремія Стемлер і пані Иоленда Фолл. Вони твердили, що Палатна Комісія порушує їхні конституційні права, випитуючи їх про справи, відповідь на які може пошкодити випитуваним.

25 мільйонів примірників російських видань в Україні

Київ. — Про загрозливий русифікаційний процес в Україні, який хоча і натрапляючи на спротив, дедалі, то більше розгортає сучасний ЦК КПСС, свідчать цифрові дані, опубліковані в „Радянській Україні" з 21 листопада, у статті „Сила друкованого слова". Не згадуючи про мову видань, „Радянська Україна" інформує: „На Україні в 1918 році видавалося лише 311 газет, то тепер виходить понад 1 114 назв, разовий тираж яких становить 13,8 мільйона примірників. За цей період майже вдвоє зросла кількість назв журналів. Широкою популярністю серед читачів „республіки" користуються газети „Радянська Україна", „Правда Украины", „Сільські вісті", „Молодь України". У насупному повідомленні стверджується, що в Україну засилають з Росії 25 мільйонів примірників російськомовних „центральних" журналів і газет, хоча і в самій „робітничо-колгоспній державі" виходять десятки видань російською мовою: „На Україні розповсюджується тільки за передплатою понад 50 мільйонів примірників газет і журналів, серед них 25 мільйонів примірників центральних газет, журналів. Близько 24 мільйонів примірників періодичних видань передплачують цього року на селі. В середньому кожна сім'я одержує 4-5 примірників різних видань. Широке коло читачів здобули газети „Известия", „Правда"". Одночасно той же автор статті, так зв. міністер союзно-республіканського зв'язку УССР Г. Сінченко, інформує, що в Тернопільській, Рівенській та Закарпатській областях у кіосках немає українськомовних видань: „Їх не вистачає для продажу на увесь робочий день — „Літературної України", „Культури і Життя", журналів „Вітчизна", „Дніпро", „Жовтень" та інших".

ЩЕ ПРО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНУ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

нувала могуча Глінкова гарда, шовіністичний дух якої ще й тепер сильний серед словаків.

При цій нагоді варто пригадати, що ми, українці, близький і споріднений з чехами народ, дуже недбало ставимося до них, що видно хоч би з того, що в українській пресі повно таких дивоглядів, як, наприклад, Гача, замість Гаха, Скода, замість Шкода, Свестка, замість Швестка.

При новому устрою ЧССР, коли Словаччина стала рівнорядною з Чехією, буде видано, напевно, нове урядове розпорядження про правильну назву держави.

Ми, українці, дуже вразливі на різні назви, якими нас протягом історії називали друзі й недруги, будьмо справедливі щодо називання інших народів та їхніх держав, незалежно від того чи то наші приятелі, чи вороги, і відповідно до того пристосуймо свій правопис.

Я особисто ніколи не перекладаю навіть назви СССР на СРСР або УССР на УРСР. Як вони себе назвали, так і називаймо їх. „Пошануймо" їх!

Г. Гордієнко
Філядельфія

Управа СУЖА плянує зустрічі, збори і видання

Ню Йорк. (Р. К.) — Предметом нарад поширеної Президії Управи Спілки Українських Журналістів Америки, що відбулися 25 листопада, були справи, які Управа повинна виконати ще в рямках своєї каденції. Одною із справ було відзначення 75-річчя найстаршого нашого щоденника „Свобода". Цей ювілей Спілка відзначить окремим вечором, який заплянований на початок січня 1969 року. Устійнено реченець журналістичного вечора ред. Михайла Островерхи, який відбудеться в залі Українського Інституту Америки, 2 Іст 79 вулиця в Ню Йорку 14 грудня о год. 5-ій по полудні. Вирішено відбути два вечори СУЖА, один у Вашингтоні, а другий в Балтиморі на початку січня 1969 року. Вирішено відбути пленарне Засідання повної Управи СУЖА 20-го січня 1969 о год. 6-ій вечора (місце буде своєчасно подане) та намічено реченець Загальних Зборів, які повинні відбутися 5 квітня 1969 р.

Продискутовано справу наступного числа Бюлетеню СУЖА „Український Журналіст" зміст якого буде заповнений звітами із Світової Конференції Українських Журналістів, яка відбулася в рямках СКВУ, як також повним текстом Вечора з нагоди 25-річчя редактора Миколи Голубця. Вислухано звідомлення одного з членів, яким доручено опрацювання та видання Пропам'ятної Книжки про оба З'їзди Українських Журналістів в Америці і Канаді. Книжка є вже в кінцевій стадії своєї появи.

Литовський щоденник „Драуґас" про українські змагання

Вашинґтон, Д. К. — Віцепрезидент Асоціяції Литовських Письменників у вільному світі, письменник і журналіст Повілас Гайчис вже декілька разів писав на сторінках литовського щоденника "Draugas", що виходить в Чикаґо, про Україну, її сучасне становище та змагання українського народу проти імперіялістичної Москви. Голова Відділу ООЧСУ у Вашинґтоні інж. Володимир Масвський звернувся 24 жовтня листом до редакції литовського щоденника з проханням повідомити про зміст тих частих згадок про Україну, і одержав відповідь від п. П. Ґаучиса з 2 листопада. Він інформує, що в числах щоденника „Драуґас" з 3-го і 15 жовтня писав, що без огляду на організований Сталіном голод у 1933 р. та безконечні криваві чистки в Україні — ми є свідками нового відродження української інтеліґенції в УССР, яка виросла з комуністичних умовинах і виявляє український патріотизм. Крім того, автор інформував литовських читачів, що численні суди в різних українських містах і виступи проти молодих членів комуністичної партії виразно показують, що намагання Москви зросійщити українців є безплідними. В тому ж листі Повілас Ґаучис запитував, де може дістати книжку В. Чорновола англійською мовою, „в якій є багато фактів про переслідування росіянами українців, про котрі я хочу розповісти нашим читачам".

ТУРБОТА ПРО УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО НА ЗАХОДІ КАНАДИ

Торонто. — Молода учена, абсольвентка факультету біологічної хемії, нині викладач Торонтонського університету Галя Паламарчук, уродженка Вінніпеґу, пише в тижневику „Новий Шлях" з 23 листопада: „Згадати б про українські школи на Заході Канади. Там не існують відомі і дуже поширені в Торонті Курси Українознавства як вищий ступень Рідних Шкіл. Формальне навчання у більшості шкіл кінчається на 4-ій, а найвище 6-ій клясі Рідної Школи. Теоретично існує 8 кляс, але з 780 дітей на цілий Вінніпеґ, що разом зо мною почали першу народню клясу, тільки нас 14 дійшло до 8-ої кляси. Я питаюся: де українська дитина у Вінніпеґу має набратися любови й пошани до українського народу і до його культури?"

Про меншинний Б. Б. рапорт проф. Рудницького в Парляменті Канади

Оттава (ОУПС). — В дискусії над новим законом про дві офіційні мови в Канаді — англійську та французьку, т. зв. Білл С-120, між іншими послами взяв слово посол із Селкірку під Вінніпеґом проф. Ед. Шраєр, звертаючи увагу Палати Послів на багатомовний і багатокультурний характер Канади як держави. В промові він нав'язав до меншинного „аддендум" проф. Яр. Рудницького в Рапорті Королівської Комісії Б. - Б. й заявив, що хоч він „не в усьому погоджується" з рекомендаціями проф. Рудницького урядові Канади, то проте він піддержує думку про потребу державної допомоги для підтримки інших мов. На його думку, хоч „багато з послів можуть і не розглядати пропозиції проф. Рудницького в його „аддендумі", то проте видвигнута ним справа настільки серйозна, що її треба негайно розглянути, тому, що на заході Канади існують етнічні групи з 20 чи 10 відсотками населення".

„В цих умовах ми повинні серйозно застановитися над допомогою для вдержання мов цих груп... Для Канади добра річ мати плюралістичне суспільство і різнородність етнічних груп".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРИКЛАД ХОРУ „ТРЕМБІТА" В ДІТРОЙТІ

Дітройт, Міш. (В. П.) Належньо доцінюючи значення українознавчих шкіл, як також відчуваючи їхні потреби український хор „Трембіта" влаштовує окремий концерт на їхні потреби. Хор виступить у повному складі, під диригентурою д-р Богдана Кушніра і інж. Ярослава Филипова, а в програмі концерту українські коляди та щедрівки. Концерт відбудеться у неділю, 15-го грудня 1968, о год. 3-тій по пол. у Фіцґералд Гай Скул у Воррен. Увесь прибуток призначений на потреби українознавчих шкіл.

ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ ОДЕРЖАВ СРІБНУ МЕДАЛЮ

Лондон. — Відомий співак-бандурист Вол. Луців одержав від дирекції корабельної трансатлянтичної компанії відзначення — срібну медалю за виступи на покладі корабля „Квін Елизабет", де він виявив високі артистичні здібності. У книзі відгуків на концерти Вол. Луціва слухачі залишили багато найкращих записів. Вол. Луців співав у супроводі оркестри різними мовами, а також знайомив різнонаціональних слухачів із українськими піснями в супроводі бандури.

ВТРАТА НА 10 000 ДОЛ. ВНАСЛІДОК ПОЖЕЖІ В ДОМІ УНО В ТОРОНТІ

Торонто. — Вночі з 16 на 17 листопада з невідомих причин вибухнула пожежа в домі Крайової Екзекутиви Українського Народного Об'єднання на 105 Едвін вулиці, де міститься й місцевий відділ редакції тижневика „Новий Шлях". Цей тижневик з 30-го листопада повідомив, що вогонь знищив частину накладу праці Вячеслава Чорновола та багато примірників його ж англомовного видання „Чорновіл Пейперс" і деяку кількість інших книжок. Під час гашення пожежі пожежниками були дуже пошкоджені бюра редакції тижневика і КЕ УНО.

ТРЕТІЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КУРС У ДІТРОЙТІ

Дітройт. — У половині січня 1969 р. розпочнеться третій з черги Педагогічний Курс, що триватиме близько 18 місяців. Випускники Курсу одержать диплом учителя Шкіл Українознавства в ЗСА. Кандидати повинні мати закінчену середню школу в Европі, або „гайскул" у ЗСА і мати знання з предметів українознавства, побажано на рівні української школи в Дітройті або Школи Українознавства. Відомості про Курс та вписи у п-і проф. Фалини Любінацької, телефон: TW 2-2773.

ВЛАШТОВУЮТЬ „СВЯТО ВЕСНИ" В УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ АРҐЕНТИНИ

Буенос Айрес. — Крім святкового відзначування 100-ліття створення Товариства „Просвіта", яке має діяльні філії в Арґентині, українські громади влаштовують у цьому сезоні популярне „Свято весни", що прийшла до тієї частини земної кулі. Українська Педагогічна Рада влаштувала таке свято в Буенос Айресі, з мистецькою частиною і вибором Королеви Весни, а зібрані фонди передані на Рідношкільну літню оселю для дітей. Також у Ляважолі, на початку жовтня, українська громада відзначала прихід весни веселою програмою у виконанні рідношкільної молоді, сумівців і старших любителів сцени під керівництвом реж. В. Каплуна. Весняна забава відбулась і в Українському Народному Домі заходами „Просвіти" на Вал. Альсіні.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. В. ЧАПЛЕНКА ПРО НАЗВИ МІСЯЦІВ

Мовознавча Комісія НТШ влаштувала під керуванням голови Комісії проф. д-ра П. Ковалева, чергову Наукову Конференцію дня 9 листопада ц. р. в залі НТШ в Ню Йорку. Доповідь на тему „Українські назви місяців, їх походження й застосування" виголосив проф. Чапленко. Прелеґент проаналізував назви поодиноких місяців та подав основне їх значення, користуючись при тому значенням місяців у адигейській мові. І так назва місяця січня означає зимову скруту на харчі, травень — це місяць паші для худоби, листопад — названий не від опадання листя з дерев, а з причини загибелі худоби в тому часі і т. д. Доповідь викликала живу дискусію серед численної зібраної авдиторії.

Посмертні згадки

АНДРІЙ МИКИТИН, довголітній член Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. УНС в Асторії, Н. Й., помер 25 серпня 1968 р. в шпиталі в Ню Йорку. Покійний народився в Лапшині, Галичина в 1907 році. Залишив в смутку родину в Україні. Похорон відбувся 28 серпня 1968 року на цвинтарі в Лінден, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МАКСИМ ЛЕВИЦЬКИЙ, довголітній член 127 Відд. УНС Б-ва св. о. Миколая в Бофало, Н. Й., був. секретар Відд., який був ним 25 років, помер 8-го листопада 1968 р. Покійний нар. 19-го вересня 1894 р. в с. Лешнів, пов. Броди, Україна. До ЗСА прибув 1918 р. і поселився в Бофало, де й прожив до кінця свого життя. До УНС вступив у 1923 р. і належав да 127-го Відд. Був відданий УНС та активно працював в цьому напрямі. Похорон відбувся з похор. заведення до укр. кат. церкви св. о. Миколая, а відтак на цвинтар при участи рідні, приятелів і союзового членства. Залишив у смутку дружину Олександру, доньки: Анну, Лілею і Руту, 11 внуків і 2 правнуків.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Гаравус, секр.

АННА ПАВЛИК з дому КОЛОСОВСЬКА, членка 48-го Відд. УНС в Рідінґ, Па., померла дня 11-го листопада 1968 р. Покійна походила з с. Бушковець, пов. Перемишль, Україна. Полишила в смутку 2 синів: Семена і Ярему, дочку Мирославу, 1 внучку, родину в Україні. Похорон відбувся 16 листопада 1968 р. з Укр. Кат. Церкви при участи приятелів, знайомих і членів УНС.
Вічна Їй Пам'ять!
Ст. Івасечко, секр.

ТИНЗАР МИХАЙЛО, довголітній член 370 Відд. УНС в Ню Гейвен, Конн., помер непадійно 14 жовтня 1968 р. на 73 р. життя. Покійний нар. 13 вересня 1896 р. в с. Блюдинку, пов. Станиславів, Україна. Залишив у смутку дружину Катерину, 2 доньки: Елнонору і Марійнну, сина Василя, 9 внуків. Похорон відбувся з похоронного заведення до церкви св. Арх. Михаїла, а відтак на цвинтар св. Лаврентія в Ню Гейвен, Конн. при участи родини і приятелів.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Гіна, секр.

МАРІЯ ЗАХАРКІВ з дому ГОРІШНА, довголітня членка 337 Відд. УНС, померла 19 жовтня 1968 р. Покійна нар. в с. Сапова, пов. Підгайці, Україна. Залишила в смутку мужа Андрія, доньку Анну, 3 синів: Михайла, Остапа, Миколу, 2 невістки Анну і Ірену, зятя Остапа, 2 внуків: Уляну і Романа. Похоронена на цвинтарі в Балтіморі на парохіяльному цвинтарі церкви св. Михаїла.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

Різне

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го ГРУДНЯ 1968 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку, в залі церкви св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вул. — В. Козир, предс., Т. Шмаґала, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3161 East 93rd St. Проситься вирівняти свої вкладки. — В. Брездун, предс., Мих. Сентиш, касир, В. Владика, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

15-го грудня 1968-го року.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, ч. 6100. Ловлять лелек!

QUIETLY CATCHING HALF THE FLOCK OF GIANT BEEFSTEAK STORKS-- NOT TO FRIGHTEN THEM FROM TARZANLAND--TARZAN AND ITO NOW HAVE MANY WING-CLIPPED BIRDS FOR FUTURE RED MEAT...

TARZAN! THESE TWO ARE MAD AT ME!

Обережно ловлячи половину зі зграї великих біфштекових лелек, щоб не відстрашити їх із Тарзанівки.. Тарзан та Іто вже мали численних птахів із підскубаними крилами для червоного м'яса на майбутнє..

— Тарзане! Ці два розлючені на мене!